

Tveir SU-arar
sum eru á
sosialistiskum
háskúla

Okkara frælsi og demokrati røkkur longur enn tað borgarliga

— Vit kunnu avgjørt ráða øðrum ungsosialistum at fara á ein slíkan háskúla, siga Katrína Joensen og Marita Dalsgaard í samrøðu við Sosialin

— Vit hava kanska ikki fingið so nógv politiskt burtur úr háskúlaskeiðnum, men vit hava fingið nógv sosialt burturúr tí og vit hava fingið nógv at vita um organisatiónsviðurskipti, siga Katrína og Marita.

Bæði Katrína og Marita, sum eru virknir SU-arar, eru í heyst á háskúlaskeiði á Solhavegárden í Espægarde, norðan fyri Keypmannahavn. Solhavegárden er ein av háskúlanum hjá donsku arbeiðararrørsluni og hevur serligt knýti til DSU, Danmarks Socialdemokratiske Ungdom.

Sjálvur háskúlin er trý ára gamal, men Solhavegárden hevur virkað sum skeiðmiðstöð í 25 ár, í hesum mánaðinum.

Háskúlaskeiðið, sum er ókeypis fyri DSU-arar, byrjaði í juni og endar í november. Hvussu frálæran fer fram, avgera næmingarnir í stóran mun sjálvir. Ein fäst grundskrá fyri hvønn mánaðin er

løgð við ávísingum greinum, men hvat innihaldið er, og hvussu tað skal skipast, leggja luttakarnir sjálvir til rættis einaferð um vikuna saman við skeiðleiðarunum.

Arbeiðararrørslan er grundarlagið

Grundarlagið á háskúlanum er sosialdemokratiska arbeiðararrørslan, í Danmark og internasjonalt, teir samfagsstættir arbeiðararrørslan leggur dent á at arbeiða í og fyri, tí sum arbeiðararrørslan stendur fyri og um fakfelagspolitikk yvirhøvur.

— Men tað er avgjørt ikki soleiðis, at meiningar verða potaðar niður í okkum. Tað er lagt upp til, at vit eru á skeiðnum fyri at læra at læra. Vit koma ikki av háskúlaskeiðnum sum »partisoldatar«, siga Katrína og Marita.

— Ein skeiðleiðari ella fyrrlestarráðgjafi sigur ikki, at soleiðis og soleiðis skal t.d. ØD — økono-

miskt demokrati — ella samfelagið skipast ella vera.

Aftur imóti verður lagt upp til orðaskifti, til analysur av teimum ymiskum tættunum, um hvørjar okkara meiningar eru um tey ymisk viðurskiptini og hvussu vit kundu hugsað okkum at skipað fyri grundað á demokratiskum sosialistiskum hugsjónina.

— Kanska høvdu vit fingið meira ítøkiliga vitan, um frálæran var sum í einum skúla, men ta vitanina tilgagnar tú tær ikki sjálvur. Hon verður potað niður í teg, og tú hevur ikki gjørt tær far ella sjálvstøðugar tankar um evnið, tú fæst við.

Liberala frísinnið er ikki frælsi

— Av somu orsök fer nógv av tíðini til at kjakast um hvat sosialisma er og hvat liggur aftanfyrri t.d. hugtakið »frælsi«.

— Tey borgarligu siga jú, at tey eru frísinnað. Men teirra liberala frælsi, ella frísinni, skapar frælsi fyri ein, meðan tað avmarkar frælsi fyri ein annan.

— Vit kunnu taka friu

marknaðarkreftirnar sum dømi. Tær skapa frælsi fyri tey, sum sita við kapitalinum, meðan tey, sum virðisøkja hendan kapitalin, ikki eru fræls menniskju.

— Tey hava ofta einki at skula sagt so ella so, »tí í privata vinnulivinum, og undir teimum friu marknaðarkreftunum røkkur demokratið stutt. Avgjörðirnar verða ikki tiknar á demokratiskum grundarlagi. Tær verða tiknar yvir høvdið á fólkunum, á teimum sum starvast í vinnulivinum. Og hædd verður ikki tikin fyri, hvat gagnar fólkunum og samfelagnum sum heild.

Okkara frælsi og demokrati røkkur víðari

Mótvegis tí liberala frælsinum stendur okkara frælsi og okkara hugsjón. Í tí dagliga eigu tað at merkjast soleiðis, at frá byrjan av skulu allar hurðar standa opnar fyri øllum. Øll skulu hava javnbjóðis møguleikar óansæð fíggjarliga støðu.

— Og í vinnulivinum kann bert fult frælsi skap-

ast, um samfelagið er skipað sum ein felagskapur, har avgerðir, sum bæði hava við tann dagliga dagin at gera, og avgerðir sum iløgur og aðrar dispositiónir, verða tiknar á demokratiskum grundarlagi. Soleiðis vilja tær best gagna samfelagnum og tí eisini tí einstaka hvar hann so býr.

Gjördu námsferð til EF

Men alt skeiðið á háskúlanum er ikki kjak. Ei heldur kunnu luttakarnir velja sær alt sjálvir. Av teimum fyra mánaðunum er tann fyrsti og triðji settur av til støðisvitan, meðan annar og fjórði mánaðin kunnu luttakarnir velja sær evni at arbeiða við.

Tann grundleggjandi frálæran fevnir um arbeiðararrørsluna, søguliga, hugsjónarliga og tær internationalu organisatiónirnar, fakrørsluna og sáttmálar hennara, samfelag og demokrati, felagsorganisation, audiovisuellur teknikkur, frásøgu og arbeiðshættir, verðins-søgna eftir 1945 eins og eina námsferð.

— Hana gjördu vit til EF. Tað var eitt stórt upplivið. Vit vitjaðu bæði EF-tingið í Strassbourg og EF-ráðsbygningin í Bryssel. Her fingur vit høvi at spyrja embætismenn um fiskivinnupolitikk hjá EF og Føroyum. Vit kunnu ikki siga annað, enn at teir dugdu at svara fyri seg, uttan at vit fingur nakað at vita, vísa Katrína og Marita á.

Ráða øðrum at fara

Hinar báðar mánaðirnar hav luttakarnir høvi at velja sær evni. Tey fevna vilt: ibúðarmál, umhvørvis-, útbúgvingar-, friðar-, vinnu-, orkumál og teknologi. Í november verður kommunuval hildið í Danmark og arbeitt verður eisini við, hvussu eitt valstrið kann leggjast til rættis.

Spurdar, um tær kunnu ráða øðrum til at fara á ein slíkan háskúla siga Katrína og Marita:

— Tað er heilt vist. Vit hava fingið eina grundleggjandi vitan og hugsjónarliga eru vit sterkari. Vit hava sæð og lært, hvussu eitt felag kann og

Framhald á síðu 12